

List ljudstvu v poduk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 2 gld. 50 kr., za pol leta 1 gld. 25 kr., za četrlet leta 65 kr. — Naročnina se pošilja upravnistvu v tiskarni sv. Cirila, koroške ulice hštv. 5. — Deležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobé se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikem trgu po 5 kr. Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat, po 8 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Vabilo k naročbi.

S 1. dnem meseca oktobra začne „Slov. Gospodar“ četrto ali zadnje četrletje. Komur je toraj s tem dnevom potekla naročnina, prosimo ga uljudno, da obnovi v pravem času svojo naročbo. Do konca t. l. stane še „Slov. Gospodar“ 80 kr.

Naročnina pošlje se najlaglje s poštno nakaznico upravnistvu „Slov. Gosp.“ v tiskarni sv. Cirila v Mariboru. Upravnistvo.

Javni napisi.

V novejšem času se mnogo govori in piše o slovenskih javnih napisih po naših trgih in mestih. Kdor pozna nestrpljivost naših nemškutarjev, ne bo se čudil, da imajo na Slovenskem oni trgi in mesta, v katerih prebivajo večinoma narodni odpadniki, izključno nemške javne in druge napise; čuditi pa se moramo, da najdemo take napise n. pr. tudi v »beli Ljubljani«, ki velja za središče vseh Slovencev.

Žalostno, piše se nam o tej reči s Spodnje Dravskega polja, žalostno pa je, da ne manjka nemških napisov po vaséh, ki so popolnoma slovenske ter ležijo v izključno slovenski okolici. Med take vasi spada tudi Mala vas blizu Borskega gradú na Spodnje-Dravskem polju. Še ni dolgo, ko sem hodil prvokrat skozi to vas. Ker mi je bil celi kraj še neznan, bilo je celó naravno, da sem pogledal na javni napis, ki stoji na kratkem kolu pred vasjó. Kar obstal sem, ko berem na beli tabli nemško ime »Kleindorf«. Začetkoma sem mislil, da sem si znabiti zašel ter Malo vas zgrešil. Pa stoj! Ali ne pomeni »klein« malo, majhno, »dorf« pa vas? Nisem zašel, ne, si mislim; »Kleindorf« je gotovo Mala vas! Naši nemškutarji imajo le prav, ko trdijo, da brez blažene nemščine človek nikamor ne pride; zakaj Bog sam vé, kako dolgo bi še bil hodil in iskal Malo vas, ko bi se ne bil v svojih mladih letih naučil nekoliko nemščine.

Odkod pa samo nemški napis? bila je moja druga misel. Morda je ta vas kaki nemški otok v slovenskem

morju? Ozrem se okoli sebe in zagledam za svojim hrbtom mladega moža, ki me nekako sumljivo gleda; sam Bog zna, kaj si je mislil, da sem tako začudeno zrl na omenjeno tablo. »Wie heisst dieses Dorf slovenisch?« vprašam ga hudomušno. »Ka—aj pravite? Niks tajč!« odreže se mi ter nadaljuje svojo pot, ne mené se več za mojo malenkost. Zdaj sem bil popolnoma prepričan da nisem prišel po suhem na nemški otok, ampak da stanujejo tudi tukaj Slovenci.

Vprašam vas, slov. možje, ali ni sramotno, da trpite v svoji občini le nemške napise? Ako pride tujec v vaš kraj, gotovo si mora misliti, da niste slovenske krvi. To pa ne sme biti, saj ste vsi narodni Slovenci in se nikakor ne sramujete svojega jezika. Pokažite se zavedne narodnjake tudi s tem, da odpravite dosedanje ne samo javnih, ampak tudi zasebne nemške napise iz svojih občin ter jih nadomestite s slovenskimi.

Tako naš dopisnik in res človeka zaboli v srce, ko čita napise, dostikrat še v spakedrani nemščini, v naših vaséh in trgih, katerim se tujei posmehujejo. Dobro vemo, da se niso še le sedaj zakrivili vsi nemški napisi, ampak krivi so jih večinoma naši predniki, pa naša sveta dolžnost je, slov. možje, da take napise kakor hitro odpravite ter date svoji domovini povsod tudi na zunaj slovenski značaj. Da bote to tem rajše spoznili, spomnite se prelepih besed vrlega pesnika:

Biti slovenske krvi.
Bodi Slovencu ponos!

Po I. slov. katol. shodu v Ljubljani.

(Dalje.)

Drugi slovesni shod. — Kakor prvi dan, bilo je tudi včeraj najkrasnejše vreme, da so se mnogobrojni skupščinarji mogli prosto gibati na vrtu starega strelišča pri drugem in tretjem slovesnem shodu. Udeležba pri shodih je bila zopet ogromna. — Da se prosí božjega

blagoslova za prevažna posvetovanja, darovali so pre-milostni knezoškof lavantinski dr. Mihael Napotnik v stolni cerkvi sv. Nikolaja tiho sveto mašo. Cerkev je bila pobožnikov natlačeno polna. Po sveti maši so prevzvišeni knezoškof ljubljanski izborni govorili o katoliški zavesti, oziraje se zlasti na slovenske razmere.

Po cerkvenem opravi so se začeli udeleženci I. slov. katol. shoda zbirati na vrtu starega strelišča k drugemu slovesnemu shodu. Kmalu se je napolnil veliki prostor, na odru zbralo se je predsedništvo z mnogimi gg. odličnjaki duhovskega in svetnega stanú. Bilo je navzočih tudi lepo število gospá in gospodičin. Po 1/2 10. uri otvori predsednik g. Fr. Povše zborovanje s krščanskim pozdravom »Hvaljen bodi Jezus Kristus!« ter prečita zopet došle telegrame.

Prvi je govoril preč. g. dr. Iv. Križanič, stolni kanonik v Mariboru. S srčnimi besedami pozdravlja shod in v dobro premišljenem govoru razpravlja vprašanje o razmerju med vero in narodnostjo, »da bi vsaj enkrat nehala pikro pikanje, da bi se podrla stena, ki nas loči v dva tabora in pogladilo, kar je ostrega v tem oziru«. Jedrnato razpravlja govornik, kaj je narodnost in kaže, da je narodnost le sredstvo, ne pa smoter! Zato ostanimo pri starem redu našega gesla: »Vse za vero, dom, cesarja!« — Vera katoliška in narodnost slovenska sta Slovencev najdražji svetinji, kakor veli že pokojni vladika Slomšek. — Narodnost sama ob sebi je le divjak, ki obrodi same lesnike. Mladika, ki to drevo požlahtni, pa je Jezus Kristus! — To so le nekatere prelepe misli krasnega govora, kojega pozneje objavimo na drugem mestu.

V dolžjem govoru nato poudarja prečastiti gosp. državni in deželni poslanec, kanonik Karol Klun potrebo verske šole. Govornik razlaga bistvo in namen ljudske šole in smatra za uzrok premnogim žalostnim pojavom naših dnij to, da se po šolah pač izobražuje glava, razum, a ne srce. In vendar je požlahtnjenje srca glavna stvar; zato pa ne zadošča, da se po dve uri na teden uči krščanski nauk, marveč ves šolski pouk mora biti osnovan na verski, krščanski podlagi. Da se to doseže, mora tudi učitelj biti prešinjen s pravim verskim prepričanjem, kajti nihče ne more drugim dajati, česar sam nima. Govornik vpraša dalje: Ali nam morejo naša sedanja učiteljska datih učiteljev? Odgovor na to je odločen: Ne! Nadalje odgovarja na vprašanje: Zakaj v katoliški Avstriji kljubu vsem prošnjam še vedno nismo dobili verske šole, in za uzrok temu navaja, da je pre-malo zanimanja mnogih državnih poslancev, tudi slovenskih, za versko šolo, kakor kaže tudi današnji prvi slovenski katoliški shod. A to nas ne sme plašiti. Z neomahljivo vstrajnostjo bomo kljubu vsem oviram vendarle dosegli svoj visoki smoter: krščanske, verske šole.

Nato je govoril dični zastopnik koroških Slovencev, velečast. gosp. Gregor Einspieler, župnik in deželni poslanec, o potrebi verske in narodne šole s posebnim ozirom na koroške razmere. Zahvali se pripravljalnemu odboru, da je priredil prvi slovenski katoliški shod. Žalostni znak našega časa je brezverstvo in materijalizem, na drugi strani pa vesela prikazen slovesni katoliški shodi. Borba med vero in nevero se pojavlja zlasti na šolskem polju, kar se kaže posebno na slovenskem Koroškem. Brez Boga hočejo vzgojiti mladino. Zato je potrebna resolucija o verski šoli. Ob mejah, zlasti na Koroškem, se pa zatira tudi materini jezik v šoli, in to razjeda prav mozeg slovenskega naroda. Čez 120.000 Slovencev na Koroškem ima samo dve slovenski šoli, od teh jedno še le na papirju, druge šole so ali dvojezične, ali čisto nemške, v katerih se pa učni smoter nikakor ne more doseči. A zato je tudi sad teh šol le brezverstvo in puhli liberalizem. Z vsemi silami zidajo

nasprotniki nemški most od Bèrolina do Adrije, eni po planinah, drugi po dolinah, da tako omajajo mogočne stebre, na katerih sloni Avstrija. Pa tudi koroški Slovenci imajo pravico do obstanka ter hočejo braniti svoje verske in narodne pravice. Liberalci pravijo: »Kristus vèn iz šole!«, a mi odgovarjamo: »Kristus mora nazaj v šolo!«

Predsednik g. Povše opozarja na § 3. pravilnika, ki govori o sklepanju gledé nasvetovanih resolucij. Poročevalec prof. dr. Josip Lesar prebere na to resolucije, ki so bile od cele skupščine soglasno sprejete.

K II. točki dnevnega reda: »Krščanska veda in umetnost« sta govorila dr. Anton Mahnič in kanonik Janez Flis. Profesor doktor Anton Mahnič govori o razmerju med vero in vedo ter v uvodu svojega govora označuje postopanje liberalcev nasproti katolikom, če le-ti branijo svoje pravice. Poudarja med glasnim odobravanjem, da je slovenski katoliški shod dovršeni faktum, katerega nobena sila ne more izbrisati iz slovenske zgodovine, in katerega pozdravlja govornik kot praznik sporazumljenja med duhovnim in posvetnim razumništvom. Potem razlaga, da med vero in vedo ne more biti nasprotstva, ker ste obedve hčeri istega Boga z istim namenom: privedi človeka k istemu Bogu. Treba je, da se slovenska pamet stori neodvisno od drugih narodov, kar se more zgoditi le na podlagi filozofije sv. Tomaža Akvinskega, kojo govornik toplo priporoča. Mnogo se čuje klic po združenju. V to hočemo zidati most, po katerem se moramo zjediniti, in ta most je gojitev prave vede, zlasti filozofije. Zjediniti se moremo pa le na podlagi načel. To načelo, ki nas druži, je, pa Kristus, načelo večne ljubezni. Govornik sklene z besedami: Kristus zmaga, Kristus vodi, Kristus vlada.

Stolni kanonik Janez Flis je izborni govoril o cerkveni umetnosti. Poudarjal je v vsestransko dovršenem govoru zlasti važnost prave umetnosti, ki ima najkrajše ideale v Kristusu, v Mariji in svetnikih, kakoršnih idealov materijalizem nima in ne more imeti. Razloži pomen umetnosti, ki služi Bogu in posvečuje človeka, a mu tudi oveseljuje srce. Prava umetnost dviga srce kvišku in lika ukus. Pomanjkuje nam pa pravih krščanskih umetnikov. Krščanski umetnik mora biti sam veren in nraven, ker ročna spretnost in genij ne zadostujeta. Gospod govornik je v lep svoj govor vpletal mnogo praktičnih nauk in nasvetov, ki bodo izvestno koristili mnogim poslušalcem. Na to pa je prebral resolucije drugega odseka: »Krščanska veda in umetnost«, ki so se soglasno sprejele.

Ker je ura bila že pozna in poslušalci že utrujeni, naznani g. predsednik Fr. Povše, da se bode o tretji točki: »Socijalne zadeve« obravnavalo pri tretjem slovesnem shodu ter zaključil drugi slovesni shod ob 1. uri popoldne.

(Dalje prih.)

Cerkvene zadeve.

Katoliška cerkev in narodno življenje.

(Govor mil. knezoškofa dr. Mih. Napotnik na katol. shodu v Ljubljani).

»V katerokoli hišo pridete, najprej recite: Mir tej hiši! In če bode tam sin mirú, počival bode vaš mir na njem; ako pa ne, povrnil se bode k vam«. (Luk. 10, 5, 6). Pozdravljati tako domačine, veleval je nebeški učitelj svojim ljubim učencem, ko jih je poslal širom sveta, oznanjat evangeljske nauke in deliti svete zakramente. In to milo povelje Gospodovo so vedno prav vestno izpolnjevali blagi možje, razširjajoč povsodi mir božji in blagoslov nebeški. Prvak apostolov je redoma

pozdravljal vernike, rekoč: »Milost vam in mir naj se množi«. (I. Petr. 1, 3.) In glasoviti apostol narodov ponavlja skoro v vseh svojih izredno lepih listih sladki pozdrav: »Milost vam in mir od Boga našega Očeta in od Gospoda našega Jezusa Kristusa«. (Rimlj. 1, 7; Gal. 1, 3; Fil. 1, 2).

Prečislani zborovalci! Osnovni odbor, kateri zasluhuje vso pohvalo in zahvalo za trudapolno osnovanje prvega katoliškega shoda, povabil je tudi mene z ljubeznivim pismom dne 1. julija tekočega leta na ta pomembni zbor, izreki ob enem željo, da naj bi, kakor je prijazno dostavil, »v spodbudo in veselje zbranim katoličanom spregovoril nekoliko besed, kakor se mi zdi to najprimernejše«. S pogledom na to vljudno povabilo in izraženo željo pozdravljam vse premile mi zborovalce, došle od koderkoli, z milostipolnim pozdravom človekoljubnega Zveličarja: Mir vam bodi! Bodi z nami vsemi oni blagodejni, zveličalni mir, katerega je križani Jezus pridobil, katerega svet ne pozna in ga nima, vam ga torej tudi dati ne more, pa vam ga tudi vzeti ne more, ako ga imate močno zasajenega v svojih dušah in ga varno hranite v svojih srcih. Ko pa po nasvetu Gospodovem in po vzgledu blagovestnikov pozdravljam dobrodošle zborovalce, ne dvomim niti trenotek, da se zaželeni mir ne bode vračal na-me nazaj, ker se v tem zbirališču ne nahaja samo eden otrok miru, marveč je tukaj zbrana častita družba miroljubnih, treznomislečih, za vse pravo in dobro, za vse lepo, čisto in sveto za-rečeno zavzetih veljakov iz vseh slovenskih pokrajin.

Prespoštovani zborovalci! Sreče mi v prsih radostno igra, ko gledam toliko množico odličnih in odločnih katoličanov, ki so se zbrali v lepi beli Ljubljani s tem blagim namenom, da v vzajemni ljubezni mirno in modro presojujejo velevažna vprašanja, zadevajoča gmotno in duševno, časno in večno blagostanje vernega slovenskega naroda. Poleg te hvalevredne namere pa se, prečislani, še tudi udeležujete katoliškega shoda, da javno pred vsem svetom pokažete, kako globoko vas prešinja ona živa vera, ki je blažila in osrečevala vaše drage očete in mile matere; da s tem očitim veroizpovedanjem, vzdramite tudi v bližnjiku blagodejno versko zavest, ako bi spala, in da jo utrdite, ako bi pojemala; nadalje da poučite neuko ljudstvo, katero dandanes le prelasko, žalibog, nadleguje in moti misel, češ, sveta vera ne ugaja više izobraženim možem, ona je le za manje omikane in olikane ljudi; in naposled ste se mnogobrojno zbrali, da pričate z vsem povdarkom, da vera ni in ne more biti zasebna zadeva, temveč je ena najvažnejših zadev, imenito v Slovencih, katerim je bila mati edino prave omike in olike, je bila najzdatnejša pripomoč k narodnemu razvoju in najmočnejša obramba narodnega blagostanja. In prav zato želé vsi udeleženci tega izrednega shoda, da se ne trga, pač pa vtrjuje, da se ne razdira, pač pa podpira med Slovenci ona najkrepkejša in najsvetejša vez, katera edina premore celo mnoge, po govorici, zgodovini in napredku različne narode velike in ljube naše Avstrije spajati v mogočno bratovsko družino, saj je Kristus po Pavlovem nauku podrl srednji zid pregraje, sovraštvu, med narodi (Efež. 2, 14); ako pa to, kolikoveč zamore vera eden narod družiti v čedno urejeno in zato nepremagljivo zadrugo! Nedvomno, vera in samo le sveta vera zadošča, da se narodu ohrani blagodejni mir na nepremakljivem temelju. Non est enim dissensionis Deus, sed pacis. Ni namreč nesloge Bog, ampak miru. (I. Kor. 14. 33.)* (Konec prih.)

*) Žal, da nam pičli prostor ne dopušča vsega govora v enem listu prinesiti bralcem, a upamo, da tudi tako ne izgubi svoje moči do njih.

Ured.

Gospodarske stvari.

Postava gledé na plučno kugo pri živini.

S prvim oktobrom leta 1892 stopi v veljavo nova postava z dne 17. avgusta, v dež. zakonu št. 142. Ona meri na to, da se zabrani nevarna bolezen pri živini, plučno vnetje ali če se ona že kje prikaže, da se ne razširja še dalje. Ker je plučno vnetje jako nalezljiva bolezen, določuje postava stroge naredbe zoper njo in žuga hude kazni tistim, ki se ne ravna po določbah postave. Zato bode dobro, ako naši bralci poznajo te določbe, da se vedó ravnati po njih in tako ovarovati škode, pa tudi kazni.

Postava pa določi, da se pobije takoj vsaka žival, ki je zbolela na pljučnem vnetju, istotako vsaka, ki je v tem oziru sumljiva ali pa je bila v kaki dotiki z enako živaljo. Lastniki taci živalij pa dobijo potem 95% vrednosti za ubito živino, toda le tedaj, če so se ravnali po postavi ter brž, ko je žival zbolela, to naznanili obč. predstojniku ali višji oblasti. Država takrat skrbi tudi za komisijo, za razkuženje hlevov in orodja na svoje stroške.

Ako pa lastnik zamolči bolezen svoje živali, določuje § 15 splošnje postave gledé na kužne bolezni živalij, v odstavku 1 do 5, da se ubije žival brž, ko izve gosposka za bolezen, vendar pa lastnik ne dobi za-njo 95 kr. za vsak goldinar cene živali, ampak le toliko, kolikor se dobi za ubito žival, ali še ne vsega, kajti odračuni se cenitev, komisija in razkuženje — tedaj največkrat ne dobi niti krajcarja. Vrhu tega pa ga zadene še kazni, ki jo žuga § 44 splošnje postave zoper kužne živinske bolezni.

Iz tega se razvidi, da so v novi postavi določbe sicer jako ugodne za tiste lastnike živali, ki izpolnijo vse, kar od njih postava zahteva; kdor pa zamolči bolezen pri svoji živini, tisti si je kriv sam hudih nasledkov.

Izjema je v tem le ena in sicer za tiste kraje, kjer je ravno kužna bolezen v času, ko stopi postava v veljavo t. j. dne 1. oktobra 1892. Taki posestniki še ne znajo za postavo in torej tudi niso mogli naznaniti bolezni. Za-nje še velja, ako do dne 9. oktobra naznanijo višji gosposki, da imajo bolno žival v hlevu ali vsaj sumljivo. Tedaj se ravna z njimi, kakor da bi bili takoj bolezen naznanili — za druge pa velja, kakor smo prej rekli: izguba živine in po vrhu še kazni.

Ali pa se izpozna bolezen? To je mogoče in sicer je plučna kuga govedom lastna bolezen in ne prehaja na druge živali. Pravo za pravo je ona plučno vnetje, ki se razvija po malem pa je jako, jako nalezljiva ter pokonča veliko živine. Bolezen nastane le po okuženju in nikoli iz tega, da se živini slabo streže ali da stoji ona v nezdravem hlevu. Kuga tiči na zraku, ki ga okužena žival izdahne, na plučih pa tudi na krvi in lahko je na vsem, kar gre iz take živine. Kal bolezni je koj iz kraja, ko živinče zboli, že tudi za drugo žival in še ostane celo pri živalih, ki so več ali manj že prestale bolezen, posebno še takrat, če se je pri bolni živali kaj spremenilo na plučih.

Iz tega uzroka moraš paziti tudi na žival, ki si jo kupil in nevarno je vselej kupiti kako žival iz kraja, kjer je bila nedavno razsajala ta kuga, še bolj pa, kedar še kje razsaja. Dolej so te-le dežele popolnem zdrave, kar se tiče plučne kuge: Štajarsko, Solnograško, Koroško in Tirolsko. Od todi se tedaj živali še lahko kupijo ali pa tudi tje prodajo, ne da je kaka nevarnost za živali in njih zdravje.

Najnevarniše pa so, kar se tiče nalezljivosti, živali, ki so vsaj na oko, ozdravele. Kal bolezni se prenese po

zraku, oblačilu, orodji, krmi in hitreje v hlevu, kakor na paši.

Prvo, kedar je živinče obolelo, je kratek, boleč kašelj; suh je in iz kraja redek, po jutrih, kedar žival ustane ali kedar se odpró vrata v hlev ali se žival žene napajat itd. Pozneje se kaže kašelj gošče, je top in žival se vidno muči, kedar kašlja. K temu prihaja vročina, pa ne enaka po vsem životu: ušesa, rogovi in noge so sedaj tople, sedaj mrzle, gobec je suh, žila bije nagliše, včasih pa se ne dotiplje, največkrat pa je, kakor da tolče s kijeem. Žival diha pa se muči v tem, glava se kloni k zemlji, nosnice so jako odprte. Žeja je večja, manjša pa želja po krmi. Kravé ne dajo več mleka. Živinče je trudno, toda ne leže ali le za kratko in noge potegne pod-se ali pa jih stegne naprej, pred-se. Kedar stoji živinče, stoji na široko na prvih nogah. Če živinče potipaš okoli reber, koder so pluča, kaže bolečino.

Brž, ko se prikaže tak kašelj, kakor smo ga popisali, če se mu pridruži še težko dihanje, vtrujenost, če ne da krava pri tem več ali le malo mleka itd. — brž je sum na pravem mestu, da je živinče obolelo za plučnim vnetjem in lastniku bodi skrb, da to naznani gosposki, sicer bode izguba le njegova in mogoče, da velika škoda soseski, okraju, deželi.

Sejmovi. Dne 1. oktobra v Kostrivnici. Dne 3. oktobra v Arveži, na Dobrni, v Dolu, v Konjicah, pri Sv. Heleni in v Mariboru. Dne 4. oktobra v Artičah, v Jurklostru, v Št. Lenartu v slov. gor., v Radgoni in v Žalcu. Dne 5. oktobra v Lučanah, na Ptuji. Dne 6. okt. v Pišecah.

Dopisi.

Iz Slatine. (Obč. volitva.) Ko si je hotel leta 1802 prvi konzul Napoleon svojo oblast podaljšati za celo svoje življenje, govoril je general Lannes svojemu polku tako-le: Vojaki, sedaj se gre za to, da izvolimo Napoleona za prvega konzula in sicer za celo življenje. Vsak voli, kakor hoče, jaz nočem na nikogar pritiskati; samo to vam povem, da bom prvega, ki bo proti temu glasoval, vpríčo celega polka ustrelil. Tako nekako so žugali tudi Slatinski ravnatelj in njegovi uradniki Slatinskim delavcem, da zgubijo službo, ako volijo s Slovenci. Pa večina teh ni marala za ta pritisk dobro vedoč, da ni opravičen, in spoznajoč prevažni pomen naših volitev. In zdaj, ko ste prišli na dan zvižaja in neresnoba gosp. ravnatelja in njegovih uradnikov, veselijo se vsi, ki se niso dali ukloniti. Kakor uradniki Slatinski, pritiskali so na volilce tudi drugi Slatinčanje, celo inostranci hiteli so jim na pomoč. Izposojevali so denar med volilce in za to »dobroto« se je moral vsakdo zavezati, da voli nemškutarje. G. dr. Hoisel je pred volitvijo pridno hodil na lov, pa baje ni imel veliko sreče, ker so mu bili na skrbi bolj volilci, kakor zajci. Iz Kostrivnice napotili so se ob dnevu volitve dobro nam znani gospodje kupovat junčke in pišance, pa glej ga, ničesar niso kupili, le plašit so šli naše volilce in zadržavat jih doma. Vse te zapreke niso ovirale naših volilcev, kar trumoma prihajat na volišče. Letos niso bili več obupni, ne v dvomu, kdo da bo zmagal; vsak je zapustil svoj dom s trdnim prepričanjem, da bo zvečer prinesel svojim domačim veselo novico o zmagi Slovencev. Z Bogom smo nastopili prepomenljivi korak k volitvi, kajti služila se je tisto jutro najsv. daritev v ta namen, z Bogom upali smo jo srečno končati. Strah in groza obdajala je nemškutarje, ko so zagledali lepo število naših volilcev. Hitro so razposlali na vse strani

svoje voze po volilce, pa vračali so se prazni nazaj. Na to so poskušali svojo srečo na volišču, češ, kaj bi jih iskali okoli, če jih imamo pred županovo hišo že zbrane. Prigovarjali so jim, naj postanejo vendar-le Judeži in pristopijo k njim. Toda brez vspeha. Tu smo opazali, kako da so se zavedeli naši kmetje in kako prepričani da so o svojem poštemem postopanju. Tu ni več sledú o nekdanji omahljivosti; nihče se ne da več podkupiti, čast mu je čez vse. Nekemu nemškutarju dajali so Slatinčanje baje 50 fl., če jim pridobi slov. volilca P., pa ga ni dobil. Slatinski uradniki so slov. volilcem kar naravnost zapovedovali, da se morajo kar nemudoma spraviti domú, ako nočejo z njimi voliti. A vrli možje niso imeli poslušnih ušes za take zapovedi. Da ni bilo na volišču preresno in presuhoparno, zato so nam skrbeli tudi nemškutarji. Nemškutarski gospodič pregovarja slov. volilca, naj gre z Nemci volit. Le-ta mu odločno odbija njegovo zahtevanje. »Zakaj sem ti pa hlače dal, ako ne voliš z nami?« zarenči se gospodič nad kmetom. »E bom jih pa nazaj prinesel, mu odgovori kmet, volil bom pa s Slovenci.« (Dalje prih.)

Od Sv. Jurija ob Ščavnici. Dne 21. avgusta priredilo je naše »Bralno društvo« veselico. Že po rani božji službi naznanjala je mogočna narodna zastava, da se ima vršiti nekaj posebnega in glej, popoldan po cerkvenem opravilu hitela je nebrojna množica domačih župljanov v narodno šolo, kjer so kmalu zasedli odlični gostje iz sosednih župnij častne prostore, vrli gostje od Sv. Križa Male nedelje, Sv. Tomaža, Sv. Antona, Kapele, da celo iz Apač. Zdi se nam to lep plod narodne organizacije, da se sosedji tako prijateljsko pohajajo pri narodnih slovesnostih. Vspored je bil jako mnogovrsten; mila pesem doneča iz krepkih slovenskih grl naših domačih pevcev menjala se je z ubrano godbo na ločec, s katero so se zdaj prvokrat pokazali naši domačini. Posebno zanimljiva pa je bila šaloigra »Dobro jutro«, katera si je pridobila burno odobravanje občinstva; tudi so se diletanti, sami domačini, pokazali spretno igralce; zlasti zaslužijo hvale kmet stare korenine Martan (Čiričev) in pa dekleta Marijana (Ilešičeva), Cilika (Kupljenova), Barbika (Cvetkova). Le tako naprej, Jurjevčani, kažite se vedno zavedne Slovence s tem, da gojite tudi od zdaj lepo petje, godbo in nam prirejate jednake veselice v svojem narodnem središču v »Bralnem društvu«. Bral si na vspredu tudi »Slavnostni govor« in »Na potajčeni zemlji«, deklamacija Gregorčičeve pesmi, a v resnici se ti točki nista vršili, kako to? Slavno c. kr. glavarstvo Ljutomersko je kljubu osobnemu posredovanju v prijaznosti svoji prepovedalo slavnostni govor in deklamacijo, ker hoče odslej takim veselicam »na dno iti«; tolažimo pa se, da še tudi drugod »paragrafe« poznajo. Po končanem oficijelnem delu, ki se je vršil v narodni šoli, torej brez o takih priložnostih za kmeta nepotrebni stroškov v gostilni, šli smo, komur je bila draga volja, k prosti zabavi v »narodno« gostilno (le kažimo se vsi Jurjevčani Slovence z dušo in telom vselej in povsod, da ta izraz ni laž ali ironija); iz vzvišenega prostora, iz katerega smo imeli krasen razgled po celi Ščavniški dolini, donele so krepke slovenske pesmi, in vršile se napitnice celim stanovom in odličnim osebam, napitnice, katere je preveval odločno naroden, vrlo avstrijski duh. Pozno v noči še navdušenja ni bilo konca, a vršilo se je vse brez najmanjše razposajenosti v živahni, a trezni slovenski družbi. Istina, letošnja veselica nam je v lep dokaz narodne zavednosti, složnih naporov poščavniških Slovencev na versko-nravnem stališču zato vam bodi hvala, slava vrlim našim gostom in zavednim domačinom. Da se vidimo zopet v jednaki družbi!

Od Sv. Duha na Ostrem vrhu. (Šulverein.) V Mariboržanki od 4. t. m. smo v dopisu iz Luč brali

čudne reči. Duhovitega dopisa kratek zapopadek pa je izrečena srd nad č. g. župnikom, ker je v krajnem šolskem svetu, kot njegov člen, pa tudi očitno grajal in svaril pred pristopom k nemškemu šulvereinu, ter neustrašljivo kazal na žalostne posledice, ki bi nastopili, ako bi se kaj enakega v resnici zgodilo. In kaj bi nam bilo sploh z nemškim šulvereinom pomagano? Če smo postavili novo šolsko poslopje, za katero smo 5600 gl. že izdali iz lastnega žepa, pa še bomo v stanu tudi zastali dolg od 1400 gl. poplačati brez tuje pomoči. Kakor hitro bota občini Vale in Selnica prisiljeni, svoje po stavbi pouzročene šolske, pa zaostale doneske krajnemu šolskemu svetu odrajtali, bo tudi ta dolg poravnani, kajti naredil se je le na račun omenjenih dveh mudnih občin. In čemu tedaj tujega denarja? Da se pa v naši šoli na nemški jezik dostojno ozira, kolikor ga je za naše razmere in za naše potrebe neobhodno potrebno, nam je vsem znano, in učijo ga vsi učitelji naše dvo-razrednice. Tedaj tudi v tej reči je vse v redu. Vsak, ki ima le nekaj domoljubja v sebi, naj je župnik, učitelj ali prost razumni kmet, vsak se bo temu nasiljenju zoperstavljal. Ali se mar strinja na naši šoli čisto nemški poduk s pedagoški načeli? Č. g. župnik ni edini ud krajnega šolskega sveta, ki v tem tako misli; v tem nas je gotovo večina udov edina, da smo s sedanjim podukom zadovoljni, ter ne potrebujemo nikakih prememb. Naša šola stoji na slovenskih tleh in Sv. Duh, ki na slov. meji daleč in daleč okoli gleda, kakor da bi hotel reči: »Do sem in ne dalje!« bode še menda tudi za prihodnost obdržal značaj slovenskega kraja, kakor je to bil že od nekdanj. Šola pa ni za to, da bi služila brezpametnemu poskuševanju; v tej reči imajo gotovo v prvi vrsti govoriti tisti, ki so po zakonu kot zastopniki cerkve in šole v šolski svet poklicani, to je župnik in učitelj, naj bo potem njihovo stališče komu prav ali ne. Našega č. g. župnika, katerih ime kot pisatelj na dolgo in široko slovi, preveč spoštujemo, kakor da bi izgubili zaupanje v njih, da v tem oziru ne bi kaj prav sodili in rekli. Naj bo, kakor hoče, nemški šulverein k nam priti ne sme, proti njemu se bomo glasili vedno, naj bo v šolskih sejah, ali pa kedaj prilično.

Politični ogled.

Avstrijske dežele.

Avstrijsko. Grof Taaffe spravlja še vedno v tir češko-nemško spravo, toda nič mu ne gre povolji, kajti doslej ima le nemška stranka korist od nje, češka pa več ali manj škode. Vsakdo pa izprevidi, da taka sprava ni — sprava, ampak sila in češko ljudstvo ni tako, da vsprejme kar tako silo in vsled tega tudi staročeška stranka ne mara več za tako spravo.

Češko. Mladočeški poslanci so predložili v dež. zboru v Pragi adreso ter se tirja v njej, naj se obnovi češko državno pravo. Večine ta adresa v dež. zboru ne dobi in zato pade h koncu pod klop, toda mladočeški poslanci lahko udrihnejo po staročeških, češ, da niso pravi rodoljubi. Več pač ne pomeni ves mladočeški predlog!

Štajarsko. Predsednik višje sodnije v Gradci, dr. vitez Waser stoji že v svojem 81. letu in čuti potrebo pokoja. Pravi se, da je že vložil prošnjo za pokojnino. Mi jo »nemškemu možu« privoščimo iz srca ter želimo, da njegov naslednik, brž ko ne grof Gleispach, ne stopi v stopinje svojega prednika in ostane pravični sodnik, ne pa nemški politik. — Graško mesto ima v jeseni občinske volitve in nemški nacionalci se pri-

pravljajo že na boj zoper stare — nemške liberalce. Naši niso ne zadnji, ne prvi: vsi so zoper verska in narodna načela, kakor jih mi zagovarjamo v našem listu.

Koroško. V deželnem zboru je predlagal posl. Kirschner, naj se premeni volilni red ter vpelje direktna volitev t. j. kmečki volilci naj ne volijo samo volilnih mož, ampak naj dajo na ravnost svoj glas za poslanca, prav tako, kakor se godi pri veleposestvu in po mestih. To bi bilo edino prav, ali težko, če obvelja njegov predlog, kajti liberalce obhaja strah, da jim tu in tam odklenkne za kako poslanstvo. Tudi vladi take volitve brž niso povolji.

Kranjsko. Novo gledišče v Ljubljani je gotovo in nocoj bode v njem prva slov. predstava. — Znana zvonarna A. Samassa v Ljubljani obstoji že 125 let ter je bila v ponedeljek vsled tega v njej velika slavnost; nje se je vdeležil tudi dež. predsednik, baron Winkler ter je pripel delavcu Eberlu zlati križec za zasluge. Mož je v isti tovarni že dolga leta v neprestani službi.

Primorsko. V šolskih zavodih slov. društva »Sloge« je vpisanih letos nad 200 otrok in ker v Gorici ni druge slov. šole, bili bi ti vsi s časom — pristni Lah, saj se zna, kako moč ima šola do otroka, izlasti še, kar se tiče narodnosti.

Tržaško. Dež. zbor v Trstu je vsprejel resolucijo, naj visoka vlada zopet skliče mesto za prosto luko t. j. za tako, v katero se blago uvaža brez carine. Ni pa upanja, da vlada to stori, saj pa tudi ni za to nobene potrebe. — V Greti pri Trstu odpre se dne 4. oktobra slovenski »otroški vrtec« in se otroci vpisujejo potem še tudi med letom lahko. To je za stariše, ki niso celo leto na enem kraju, velika dobrota.

Istersko. Okoli Kopra imajo že trgatev; kakor se poroča, se nabéra lepo grozdje in vse kaže, da bode vino izvrstno in boljše, kakor je lansko.

Hrvaško. Novi mestni zastop je izvolil Ad. Mošinskega za župana. Da bi ne stal na strani vlade, bil bi moža dovolj za župana, tako pa ga gleda večina prebivalcev po strani ter mu ne zaupa veliko. — Duhovščina je jako nejevoljna, da se tako dolgo ne imenuje nadškof, kajti škodo trpi cela dežela, pa kaj to mar madjarski vladi!

Ogersko. Poveličevanje Kossutha preseda tudi madjarski vladi, toda ne upa si toliko moči, da ga odpravi, kajti trpela ga je predolgo in celo možje, ki stojijo v vrsti vladne stranke, so ga krivi. — Grof Apponyi še vedno misli, da pride tudi za-nj kmalu ura, ko se pokliče v vlado, ali če je ravnokatoliške vere, vendar ne želimo, da bije kedaj ta ura, kajti mož je — veter-njak in tak je lahko na večjo škodo, kakor na korist.

Vunanje države.

Rim. Sv. oče Leon XIII. priporočajo novo bratovščino, bratovščino krščanske rodbine«. Nje dolžnost obstoji samo v vsakdanji kratki molitvi cele rodbine pred »podobo sv. rodbine v Nazaretu«. Korist take bratovščine bode jako velika, ako se vpelje po kršč. rodbinah.

Italijansko. Zadnje posvetovanje ministrov je veljalo razpuščenju drž. zbora. Ni dvoma, da kralj privoli, ali veliko vprašanje je, če dobi sedanja vlada tudi večino za-se pri novih volitvah. Če je ne dobi, ne kaže jej druga, kakor da zveže »svojo culico«. Škoda pa menimo, da za njo ne bode, saj je tudi ona v službi framasonov.

Francosko. V Marsiliji so se zbrali odposlanci raznih delavskih društev zadnjo soboto. Po mislih teh mož obstojita sedaj le dva naroda: nemaniči — delavci in imoviči bogateci, prvi narod je večji, torej gre njemu oblast. To je nevarna sodba, kajti iz nemaničev postali

bi radi uzmovič! — V novi dobi se snuje stranka, ki prizna republiko pa jo želi konservativno t. j. bolj krščansko, kakor je doslej. Težko se reče, bode-li kedaj ta stranka toliko močna, da dobi vlado v roke, vse eno pa je zanimiva poskušnja.

Angleško. V Windsoru so se spuntali tamošnji vojaki, kakor se pravi, ker se preveč od njih tirja pri vsakdanjih vajah. Da bi teh vsaj nekaj časa ne bilo, porezali so jermenje in sežgali sedla. No za nekaj časa že ne dobijo vaj, pa tudi prostega zraka ne.

Nemško. Cesar Viljem pride brž že prihodnji teden na Dunaj ter ostane gost našega cesarja. — Nemška država dobi k malu postavlo gledé na kužne bolezni. — Koleru pojema v Hamburgu, pa še jih vse eno po 59 na dan umrje in zboli po 116 ljudi.

Rusko. Državne finance niso posebno v redu ali vsaj novi minister toži, da je malo denarja v kasah, plačil pa je še mnogo. Posojila pa neki ne bode treba. No bode treba pa naviti davek na višje!

Srbsko. Po nekaterih krajih so nestali nemiri, ker liberalna vlada odstavlja uradnike, če ne stojé na strani liberalcev, ljudstvo pa se upira temu in to po pravici; ako so uradniki dobri, pač je krivica jih odstavljati.

Tursko. Sultan še vedno nima mirú od strani ruske vlade, ker je vsprejel bolgarskega ministra, ne da bi bil vprašal cara, sme-li to storiti. Žuga se mu celo, da mora sedaj plačati ves dolg, kar ga še je iz zadnje vojske. Doslej je ruska vlada potrpehla, ker zna, da nima turska vlada cvenka: more biti pa še iz drugih uzrokov.

Grško. Vlada úgovarja zoper sklep bolgarske vlade, da se v Rumeliji zatara grški jezik po šolah ter vpelje po vseh le bogarščina. Veliko pač ne bode iz tega ugovora!

Azija. Kitajci se branijo na vse kriplje tujcev t. j. evropskih priseljencev in to je največ krivo, da tudi kristijane napadejo, čeprav so domači, češ, da ti držijo s tuje!

Amerika. V New-Yorku se je prikazala kolera, prinesli so jo tje iz Hamburga. — V Buenos-Aires so se vzdignili vojaki zoper vlado, toda dovolj-še je ostalo vladi zvestih in zato so vzeli še o pravem času ustajnikom orožje ter jih pozapri.

Za poduk in kratek čas.

Spomini iz jutrovih dežel.

Piše F. S. Šegula.

(Dalje.)

Obrnimo se k drugim mumijam. Tu leži duhoven Nabseni, čegar hčer je dobil za ženo egiptovski Jožef. — Zanimiva posebno je tudi omara, v kateri leži kraljica Ra-ma-ka z detetom k njenim nogam položenim. Mati in hčerka umrli ste na den poroda slednje. — Zraven je njen mož Pinotem II. (XXI. dinastije XI. stoletja, poroča napis).

V glavi se mi je že vse vrtelo. Hodil sem še skozi to in ono dvorano, malo kaj me je več zanimalo. Na dvoru nastavljene so kamenite rakve, sredi njih spomenik ustanovitelja tega muzeja z napisom:

Mariette
1821+1881.

XII. Razširjanje naše svete katoliške vere po Egiptu.

Peljem se v mesto nazaj. Lepo poslopje na desni me zanima. Dragoman razlaga: to je misijonski hram

za osrednjo Afriko, pod varstvom avstrijskega cesarja, kar naznanja cesarski orel in zastava. Obiskali smo najprej lepo cerkvico srca Jezusovega (Cordi Jesu Sacrum), potem pa nas je sprejel in že na stopnice nasproti prišel mil. škof in misijonar Sogaro. Njegovi predniki, slavni Slovenec Abuna Soliman (Knoblehar), potem Kirchmajer, Reinthaler, slavni Daniel Comboni stanovali so prej v Chartum-u. Ko so se pa ustaši pod Mahdijem polastili mesta in dežele, uničena je tamošnja mieijonska ustanova. Kaj je z duhovniki, kaj z redovnicami, kam jih je zavlekel Mahdi, Bog ve!

Škof osrednje Afrike stanuje sedaj v Kahiri. Tu sta dve šoli, za dečke in deklice, take, ki so se odvzele onim ljudem, ki zamorce lovijo in v sužnost prodajajo. Teh črnih sirotic je tu brez števila. Nekatero so še imele na sebi znamenja krutosti, prerezana usta, lica itd.

Toliko srčnosti, kakor na blagem škofu Sogaru, že dolgo nisem opazoval. Vsaki novič ide za odkupljenje ujetih misijonarjev in redovnic, zastonj! Sedaj namerava sam se tje podati, bo pač tudi zastonj. Da, še novih bridkostij mogoče prinese ta nakana.

O misijonskem njegovem delovanji pripovedoval mi je mnogo zanimivega. Sedaj stavijo cerkev v Suakim-u nasproti Meki. Zapreke so neznanske, najhujši pa je mohamedanski fanatizem, ki brani vsako spreobrnjenje na boljše. Pred 11 leti sta se podala dva misijonarja v Suakim iskat prostora za cerkev. Tri dni nju v svoj hram sprejme bogata mohamedanka. Mestni glavar pa jo za to pred vsem ljudstvom sramotno kaznuje. — Lani pristopil je mohamedan k angleški cerkvi. Za odpadnika pa terja koran smrt. Konzul angleški hiti h kediveju. Šajk-ul-Islam (najviši cerkveni glavar mohamedanski) se pozove, ali odloči: »Za odpadnika — smrt! To je postava in ne da se spremeniti drugače, kakor če prorok sam, Mohamed iz neba stopi!« Ta pa se ve, da ne bo več prišel in na taki način je misijonsko delo jako nevarno.

Zaveden mohamedan silno sovraži kristjana, posebno katoličana. Zoper te hujskajo najhujše drviši. Za škofom, če ga na ulici ugledajo, za šolsko sestro kričijo fanatiki: »hašab-el-naar — drva za ogenj!« Le sreča, da so Angleži z vojaki tu, meni škof Sogaro, inace — smrt vsemu misijonskemu delu. Sicer so škof Sogaro in v obče vsi misijonarji in redovnice po Egiptu in Palestini vsako uro pripravljeni na mučeniško smrt, ako še le enkrat dobi izlam malo prostosti. Doli ga tiščijo evropske velevlasti. (Dalje prih.)

Smešnica. »Oče«, nagovori potovalec kmeta, ki stavi oves v križe, ves v potu, »oče, ali je pri vas zmerom tako vroče?« »Ne, gospod«, zareže jo kmet, »ne, po zimi je tudi mrzlo«.

Razne stvari.

(Duhovne vaje.) Pri duhovnih vajah je na Slattini letos 114 duhovnikov naše škofije in vodi jih o. Jurij Freund, iz družbe redemptoristov na Dunaji.

(Častni občan) je na Dobrni postal g. dr. Kristijan Paltauf, ravnatelj dež. kopaljšča na Dobrni, kjer biva že 25 let v službi dežele.

(Razpis.) Pri stolni cerkvi v Mariboru je razpisana služba koralista ter je prošnja za njo vložiti do dne 1. novembra 1892.

(Posojilnice) so za slov. gospodarje prav koristne naprave, na slov. delu naše dežele imamo jih 18 ter leži v njih 3,138,549 gl. hranil. Ni torej resnica, da je denar le v »nemških rokah«.

(Razstavo cerkvene oprave) priredi družba vednega češčenja v kn. šk. bogoslovnici, ki se bo slovesno odprla dne 2. oktobra t. l., na rožnovensko nedeljo po končani pozni božji službi, ter bo na ogled do dne 5. oktobra. Družbino vodstvo.

(C. kr. pošta) Iz Poličan do Podčetrtka se priredi od dne 1. oktobra naprej vsak dan še druga zveza c. kr. pošte.

(Na posodo) je vzela »Mbg. Ztg.« članek v Berlinu, naj svojim bralcem dokaže, kako hudó da se godi Nemcem pod sedanjo vlado. Bodo-li sedaj ti začetili neizrečeno bolečino svojo?

(Tukaj.) Ker sta pri c. kr. okrožni sodnji v Celji dva porotnika rekla na klic nju imena: tukaj, vihti čez nju in sploh čez slov. ljudstvo Rakuschevo glasilo v Celji dolg kol uvodnega članka, češ, da je to nezaslišana, politična demonstracija. Koj za tem člankom pa hvali potem predsednika najvišje sodnije, dr. vit. Wasserja, „da je bil čas življenja Nemeč, liberalce«. Ali to je pač le kaj druga, kakor ubogi »tukaj!«

(Laško vino.) Odkar je na laško vino nizka carina, pripelje se ga dan na dan v naše kraje, najbolj pa na Ogersko. Tje so ga dobili neki že 75.000 hl.

(Požar.) Dne 22. septembra je ob štirih popoldne nastal ogenj v Cirkovicah na Dravskem polju ter je zgorolo devet hiš na zgorenjem konci vasi.

(Steklina.) Dne 16. septembra so ustrelili v Vanetincih pri Sv. Lenartu v slov. goricah psa, ki je ogrizel dva moža in pa konja. Ko so mrcino preiskovali, izpoznali so, da je pes bil stekel.

(Pogorelo) je dne 23. septembra gospodarsko poslopje J. Govediča, posestnika v Libojah pri Žaleci, dne 21. v jutru pri Sv. Ani pa stolp požarne brambe iz Slov. Bistrice. Tega so bojda cigani požgali.

(Državni stroški.) Od leta 1861 imamo razne ljudske zastope, ali če jih merimo po stroških, ki jih ima od onih mal država, niso za-njo sreča. Leta 1862 je bilo stroškov cele naše države za 338 milj., letos pa, torej 30 let pozneje, jih ima ista država celó že za 991 milj., avstrijski del 596 in ogerski 395 milj.

(Zvon razpočen.) Leta 1818 vlit, 180 kilo težek zvon št. 3 župnije Sv. Andraža v Oblarn-u na Zg.

Štajarskem je začetkom tega meseca spremenil glas in je počil. Župnija ne trpi nobene škode, ker je bil zvon zavarovan pri »Unio catholica« o razlomku in razpoklini.

(Ogenj.) Dnes 29. septembra ob enih po noči se sliši trikratno bijanje na veliki zvon. Zgoreli so hlevi vojašnice deželnih brambovcev v Melji pri Mariboru do tal. Vzrok požara še ni dognan.

(V pokoj) stopi vlč. g. Jožef Toporišič, kn. šk. duhovni svetovalec in župnik pri Sv. Lovrenci ob Koroški železnici.

(Cecilijansko petje) bode poslej v stolni cerkvi v Mariboru redno ob nedeljah in praznikih in vodi ga č. g. Ljudevik Hudovernik, kapelan in korski vodja stolne cerkve, službo organista pa opravlja g. R. Wagner, doslej koralist v isti cerkvi.

(Sejem.) V Mariboru je vsako soboto sejem tudi za svinje, sejmišče je bilo doslej pred Dravsko vojašnico, ali tam je ljudem na poti in premalo je prostora za-nj. Vsled tega se posvetuje mestni zastop že dalje časa, kam da se naj prestavi. Naj brž se pa postavi za cesto, ki pelje do nove brvi čez Dravo, toda ljudem bode na tem kraju preveč od roke.

(Žalost.) Ko je g. Fr. Arnšek, obč. tajnik v Reichenburgu, dne 19. septembra preiskoval revolver, sprožil se mu je v hipu ter je zadel njegovo 15 let staro hčerko, da se je pri priči zgrudila na tla. Revolver je bil o nekem pretepu izvil iz roke J. Šalamunu, ko je ta krilil okoli sebe, naj bi se ne zgodila kaka nesreča.

(Duhovniške spremembe.) Č. g. Fr. Jug, župnik pri Sv. Barbari v Halozah, je dobil župnijo v Šmarijah pri Jelšah. Č. g. Ivan Vrže, korvikar pri stolni cerkvi v Mariboru, je postal katehet na deških ljudskih šolah v Maricoru. Č. g. dr. Anton Medved, kaplan v Trbovljah, pride za korvikarja k stolni cerkvi v Mariboru. Č. g. Pankr. Gregore, duh. pomočnik na Polzeli, pride za kaplana v Trbovlje. Č. g. novomašnik Jakob Črnce gre za duh. pomočnika na Polzelo.

Loterijske številke.

Gradec 24. septembra 1892:	60, 77, 26, 76, 73
Dunaj	36, 69, 48, 50, 56

Oznanilo.

Dne 2. januarija 1893 začne se polletni poduk na **deželni podkovalni šoli v Gradcu** in odda se pridnim in potrebnim kovačem 10 deželnih štipendij po 50 gld. s prostim stanovanjem, kolikor še bo prostora v zavodu; potem še od večih okrajnih zastopov in kmetijskih podružnic enako po 50 gld.

Pogoji so 18-letna starost, zdravje in krepka vzrast, domovinska pravica na Štajarskem, dobro dovršena ljudska šola in delovanje vsaj dveletno kot kovaški pomočnik.

Vrh tega se mora še vsak prosilec z reverzom zavezati, da bode poduk dovršivši podkovalno obrt najmanj tri leta na 2štajarskem, oziroma v tistem okraju, od katerega je štipendijo prejel, kot mojster ali pomočnik izvrševal.

Prošnje z reverzom, s krstnim in domovinskim listom, s spričevalom o zdravju in o šolskem poduku, z učilnim pismom, delavsko knjigo ter s spričevalom o premoženju in obnašanju, naj se vložijo pri deželnem odboru najdalje do 1. dne novembra 1892.

Kovači, ki jim ni toliko za štipendijo, kolikor samo za poduk, pa se naj z dokazom 18-letne starosti, dobro dovršene ljudske šole in delalskega poleg učilnega lista, dveletnega delovanja v kovačiji, v prvih treh dneh podučevanja pri ravnatelju šole oglasijo.

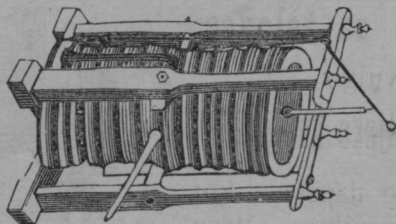
V Gradcu, dne 17. septembra 1892.

Od štaj. deželne odbora.

Posestvo na prodaj.

Družba sv. Ćirila in Metoda želi prodati nekdanjo dr. L. Čučkovo posestvo v Selnici pri Šent-Ilji, katero obsega dva or. 1204 kv. sežnjevin vinograda in pet oralov 191 kv. sež. njiv, travnikov in gozda z lepo, zidano, z opeko pokrito hišo. 1-3

Nataneneje poizvedbe pri č. g. M. Kelemina, župniku v Št. Ilju (Egyditunnel.)

Vsakemu kovaču in ključarju je dobro znano, kakšna dobrota in koliki dobiček je za njegovo rokodelstvo **dober meh**. Dozdaj smo si morali dobre mehove iz Dunaja in drugih dežel prav drago naročevati; zdaj jih dobimo doma in to prav izvrstno in pa cenejše pri mojstru **Matija Zupan v Kropi na Gorenjskem**. Jaz sem od njega dva meha kupil, s katerima sem jaz tako zadovoljen, da po pravici morem tega domačega mojstra prav gorko priporočati.

P. Skale, učenik podkovstva.

Naznanilo.

Dne 29. septembra 1892 ob 10. uri predpoldan vrši se pri tukajšnjem uradu občina dražba več meterskih centov starega železa. Kupci se s tem vabijo k udeležitvi, dražbeni pogoji pa se lahko vidijo v tukajšnji pisarni.

Okrajni odbor v Ptuj, dne 13. septembra 1892.

2-2

Načelnik: **Zelenik**.

Pravo laško, izvrstno Sicilijansko vino,

prav dobro **istrijsko črno vino**, kakor tudi **Oedenburško belo in črno vino** najboljše sorte se naročuje po ceni pri

Josipu Wesiak-u 2-5 v Mariboru graške ulice (Burggasse) 38.

Služba organista in cerkovnika

pri farni cerkvi Sv. Petra v Zavodnji se odda. Prosilci naj se osebno do 1. novembra pri cerkvenem predstojništvu oglasijo. 2-3

Razglas.

Od c. kr. okrajne sodnije v Kozjem se naznanja:

Očitna dražba v zapuščino g. župnika Martina Sevnika pri Sv. Petru pod Sv. gorami spadajočih reči namreč: dva konja, dva para volov, dve kravi, eno tele, pet svinj, in blizu 24 veder novega vina, blizu 9 veder starega vina, oziroma tudi drugega blaga se dovoljuje na

3. oktobra 1892

predpoldne od 9—12. ure v farovžu pri Sv. Petru pod Sv. gorami. Razne reči se morajo takoj odpraviti in gotovo plačati, pa se bodo tudi pod cenilno vrednostjo dale.

C. kr. sodnija v Kozjem, dne 26. sept. 1892.

C. kr. okrajni sodnik.

Kupčevalci

(ne agenti.)

kateri se pečajo ali pečati hočejo s prodajanjem

gospodarstvenih strojev

naj se oglasijo pri

Ig. Heller-ju

na Dunaji

II. Praterstrasse 78.

2-3

Viničar.

Viničarska rodbina brez otrok išče se za večji vinograd na Hrvaškem. Mož mora dobro znati vinorejo, žena pa bodi urna v kuhinji in v gospodinjstvu. Za moža je potrebno tudi znanje v pisanji, kolikor ga je za njegovo posle treba. Več se izve pri uredništvu „Slov. Gospodarja“.

Trgovski učenec.

Deček revnih pa poštenih starišev, ki je dovršil najmanj štiri razrede ljudske šole, zmožen slovenskega in nemškega jezika in je izurjen dobro v računstvu, sprejme se pri podpisnem v uk.

Andrej Golob.

trgovec v Koprivnici, pošta Reichenburg.

Lekarna v Ljubljani (Kranjsko)

zraven rotovža je stara čez 150 let.

Iz te lekarnе zraven rotovža g. pl. Trnkóczy-ja se vsa tukaj popisana domača zdravila, zmiraj sveža dobivajo. Zdravila se vsak dan na deželo s poštnim povzetjem in hitro razpošiljajo.

Lekarn Trnkóczy-jeve firme je pet, in sicer: Na Dunaji Victor pl. Trnkóczy, V., Hundsturmstrasse 113 (tudi kemična tovarna); dr. Oton pl. Trnkóczy, III., Radetzkyplatz 17, in Julius pl. Trnkóczy, VIII., Josefstädterstrasse 30; v Gradcu (na Štajarskem) Vendelin pl. Trnkóczy; v Ljubljani Ubald pl. Trnkóczy.

Adresa na to lekarno se glasi:

Na lekarno Trnkóczy-ja

zraven rotovža v Ljubljani.

**MARIA-ZELLER
TROPFEN**
NUR ECHT BEI
APOTHEKER TRNKOCZY
LAIBACH 1 STÜCK 20.

Kapljice za želodec

vulgo

Marijateljke kapljice

so izvrstno uspešno, kot želodec krepilno, žlezo ločilno, odvajalno, bolečine olajšalno in slast do jedi oživljajoče zdravilo.

Sklenica stane 20 kr., tucat 2 gold., 5 tucatov samo 8 gold.

Cvet zoper trganje,

(Gichtgeist)

lajša in preganja bolečine. Steklenica stane 50 kr., tucat 4 gld. 50 kr.

Planinski zeliščni sirup vulgo prsni sok, ali sok zoper kašelj za odraslene in otroke; razkroja sliz in lajša bolečine. Steklenica stane 56 kr., 1 tucat 5 gld.

Odvajalne ali čistilne kroglice ne sme bi se pogrešati v nobeni rodbini. So lahko odvajajoče, žlezo odganjajoče, zdravilo pri zabasanji, skazenem želodcu, ter so na prodaj v škatuljah po 21 kr.; jeden zamotek s 6 škatuljami stane 1 gld. 5 kr.

Esenca za želodec, 1 steklenica 10 kr., 1 tucat 1 gold., 5 tucatov samo 4 gold. 50 kr.

Angleški balzam, 1 steklenica 10 kr., 1 tucat 1 gld., 5 tucatov samo 4 gld.

Štupa za živino.

Ta prav dobra štupa je najboljše zdravilo za notranjo potrebo pri kravah, konjih in prašičih itd. Zamotek z rabilnim navodom velja le 50 kr., 5 zamotkov z rabilnim navodom samo 2 fl.

Cvet za konje.

Najboljše mazilo za konje, pomaga pri pretégu žil, otekanji nog, otrpjenji v boku, v križi itd. s kratka pri vunanjih boleznih in hibah. Steklenica z rabilnim navodom vred stane le 1 gld., 5 steklenic z rabilnim navodom vred samo 4 gld.

Vsa ta naštetá zdravila se prava dobivajo

v lekarni Trnkóczyja v Ljubljani zraven rotovža in se vsak dan s prvo pošto razpošiljajo.

9—12